

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

12 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului și de către inculpat, împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești, (sediul Ialoveni) din 08 aprilie 2019 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui

Vîrlan Vasile XXXXX, născut la XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 06.07.2018 – 08.04.2019

instanța de apel: 06.06.2019 – 01.10.2019

instanța de recurs ordinar: 27.11.2019 – 12.05.2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești (sediul Ialoveni) din 08 aprilie 2019, Vîrlan Vasile a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 (doisprezece) ani; și
- art. 175 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani.

În conformitate cu art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Vîrlan Vasile i s-a stabilit o pedeapsă definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 15 (cincisprezece) ani, cu executarea pedepsei într-un penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul legal al părții vătămate minore XXXXX cu privire la repararea prejudiciului material a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

Acțiunea civilă înaintată de reprezentantul legal al părții vătămate minore XXXXX cu privire la repararea prejudiciului moral a fost admisă parțial.

S-a încasat în beneficiul reprezentantului legal al părții vătămate minore XXXXX, din contul lui Vîrlan Vasile, suma de 50 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral.

S-au încasat în beneficiul reprezentantului legal al părții vătămate minore XXXXX, din contul lui Vîrlan Vasile, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5 000 de lei.

Cererea procurorului privind încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 2 182 de lei a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat, în fapt, că Vîrlan Vasile, în perioada 07-08 octombrie 2015, având intenția satisfacerii poftei sexuale în formă perversă, cunoscând cu certitudine că XXXXX, născută la XXXXX, nu a atins vârsta de 14 ani, profitând de imposibilitatea acesteia de a se autoapăra și a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, în timp ce se afla la domiciliul lui Vîrlan Vasile, amplasat în XXXXX, unde a fost lăsată în grija ultimului peste noapte, inculpatul, profitând de faptul că XXXXX dormea, a dezbrăcat-o de lenjerie, după care în vederea realizării faptelor infracționale îndreptate spre satisfacerea poftei sexuale în forme perverse, sub pretextul că-i va da o ciocolată, i-a pus o plapumă peste cap, după care folosindu-se de neîmpotrivirea minorei XXXXX, cu vârsta de 8 ani, cauză din care nu înțelegea semnificația celor ce i se întâmplă, i-a spus să deschidă gura, după care și-a satisfăcut pofta sexuală în formă perversă.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, conform indicilor calificativi: *„acțiuni violente cu caracter sexual, săvârșite în formă perversă, prin constrângere psihică a persoanei și profitând de imposibilitatea acesteia de a se apăra, asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a atins vârsta de 14 ani”*.

Tot el, folosindu-se de faptul că nu s-a aflat despre cele întâmplate anterior, în perioada lunilor aprilie-iunie 2016, prelungindu-și acțiunile sale intenționate, urmărind satisfacerea instinctului sexual, cunoscând cu certitudine că XXXXX, născută în anul XXXXX, este minoră, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, sub pretextul de a-l ajuta să mute cu locul o noptieră, a invitat-o pe XXXXX la domiciliul său, amplasat în XXXXX. După ce partea vătămată minoră a intrat în casă, inculpatul a îmbrâncit-o pe un pat, apoi și-a satisfăcut pofta sexuală prin atingeri indecente cu caracter sexual.

Ulterior tot el, prelungindu-și acțiunile sale infracționale, îndreptate spre pervertirea minorei XXXXX, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, în aceeași perioadă a lunilor aprilie-iunie 2016, folosindu-se de faptul că nu s-a aflat despre cele întâmplate anterior, în timp ce se afla la domiciliul său din XXXXX, iar XXXXX fiind în calitate de oaspete se juca cu fiul inculpatului, XXXXX, la calculator, Vîrlan Vasile

profitând de faptul că nu este observat de fiul său, s-a apropiat de XXXXX, care stătea în picioare, și și-a satisfăcut pofta sexuală prin atingeri indecente.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 175 Cod penal, conform indicilor calificativi: „*acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în atingeri indecente*”.

3. Avocatul Postica Serghei în numele inculpatului a contestat sentința cu apel, solicitând casarea totală a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

3.1 În argumentarea apelului, a invocat că inculpatul nu a săvârșit faptele incriminate și nu au fost administrate suficiente probe care să dovedească vinovăția lui în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

A specificat că declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză judiciară nr. 201802P1064 din 06 aprilie 2018 nu sunt suficiente pentru adoptarea unei sentințe de condamnare, iar declarațiile martorilor nu dovedesc circumstanțe relevante în acest sens, mai ales că martorii sunt rude ale părții vătămate.

A mai menționat că prima instanță nu trebuia să facă trimitere la declarațiile martorului XXXXX, deoarece acuzarea a renunțat la proba respectivă.

În particular, cu referire la învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a), a indicat că în noaptea de pe 07 pe 08 octombrie 2015, inculpatul nu s-a aflat la domiciliu, ci, împreună cu soția, la Institutul Mamei și Copilului, unde i-a fost internat feciorul.

Totodată, a evidențiat că după cum a afirmat inculpatul, niciodată nu s-a întâmplat ca la domiciliul acestuia să înnopteze singuri inculpatul și partea vătămată.

A notat că potrivit inculpatului, partea vătămată a fost influențată de mama acesteia să spună minciuni, care, la rândul său, se află în căldășie cu fratele inculpatului.

Iar, cu referire la învinuirea de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal, a relevat că fapta incriminată, așa cum a fost formulată de către acuzare și reținută de către prima instanță, cuprinde mai degrabă semnele infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, or săvârșirea acțiunilor perverse nu poate fi însoțită de aplicarea constrângerii asupra victimei, concluzie ce rezultă și din jurisprudența Curții Supreme de Justiție.

4. De asemenea, **avocatul Postica Serghei în numele inculpatului** a depus, în temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, o cerere privind constatarea încălcării drepturilor inculpatului ce țin de condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, solicitând reducerea pedepsei inculpatului prin calcularea a câte 2 zile de închisoare

pentru fiecare zi de arest preventiv în perioada 17 aprilie 2018 - 08 aprilie 2019.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, a fost respins ca nefondat apelul și menținută sentința fără modificări.

5.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a indicat că pronunțând sentința, prima instanță corect a constatat faptele și circumstanțele cauzei, ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că împrejurările ce determină vinovăția inculpatului au fost constatate prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, acestea fiind corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al veridicității, pertinentei, concludenței și utilității, iar al tuturor probelor în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de apel a notat că vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal este dovedită pe deplin, în afara oricăror dubii rezonabile, printr-un sistem de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care coroborează între ele, și anume prin declarațiile părții vătămate minore XXXXX, care a fost audiată în condiții speciale, în conformitate cu prevederile art. 110¹ Cod de procedură penală (f.d. 70-72, vol. I), declarațiile reprezentantului legal al părții vătămate minore, XXXXX (f.d. 224-230¹, vol. II), și declarațiile martorilor Darii Nina (f.d. 218-219, vol. II), Darii Victor (f.d. 220-223, vol. II), Darii Ion (f.d. 231-232, vol. II), Nistorica Mariana (f.d. 232¹-233, vol. II) și declarațiile martorului minor XXXXX (f.d. 216-217, vol. II), date în ședința de judecată, cât și prin procesul-verbal despre săvârșirea infracțiunii din 25 ianuarie 2018 (f.d. 14, vol. I), raportul de expertiză judiciară nr. 201802P1064 din 06 aprilie 2018 (f.d. 81-82, vol. I) și raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0256 din 31 mai 2018 (f.d. 90-95, vol. I).

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile inculpatului, considerând că sunt neveridice, fiind date cu scopul evitării răspunderii penale, or acestea se contrazic prin întregul sistem de probe administrat în speță.

Instanța de apel a respins alegația apărării privind caracterul mincinos al declarațiilor părții vătămate, care ar fi fost influențată în acest sens de către mama sa, la instigarea fratelui inculpatului, deoarece declarațiile părții vătămate, date în prima instanță, sunt consecvente și corespund cu declarațiile pe care partea vătămată le-a dat la faza urmăririi penale, dar și coroborează cu celelalte probe din dosar.

În aceeași conjunctură, instanța de apel a observat că după cum rezultă din raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0256 din 31 mai 2018, partea vătămată, fiind întrebată despre circumstanțele relevante cazului, începe să plângă și are nevoie de timp pentru a se liniști, susține că a fost abuzată și evită

să descrie amănunțele intime, însă cele relatate coincid cu declarațiile date anterior, nefiind constatată tendința de a exagera evenimentele percepute, și nici semnele fanteziei patologice.

La fel, instanța de apel a subliniat că potrivit aceluiași raport de expertiză judiciară, la partea vătămată au fost depistate următoarele consecințe ale traumei psihice și psihologice: XXXXX.

Respectiv, instanța de apel a aprobat concluzia primei instanțe ce ține de veridicitatea declarațiilor părții vătămate, în situația în care pentru un copil minor ar fi fost imposibil să redea atât de clar și detaliat acțiunile inculpatului, dacă nu ar fi trecut prin ele în viața personală, mai ales că experții care au întocmit raportul de expertiză judiciară nr. 201835A0256 din 31 mai 2018 nu au constatat tendința părții vătămate de a exagera evenimentele percepute, și nici semnele fanteziei patologice.

Instanța de apel a mai reținut că potrivit declarațiilor reprezentantului legal al părții vătămate, XXXXX, după ce aceasta a revenit de la maternitate la data de 09 octombrie 2015, adică la scurt timp după comiterea de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, a remarcat că partea vătămată – fiica sa este mai timidă, iar ulterior a observat că aceasta a început să XXXXX și să XXXXX, însă inițial nu a acordat importanță acestor fapte, considerând că se datorează, într-o anumită măsură, aducerii în casă a copilului nou-născut.

De asemenea, cu referire la săvârșirea de către inculpat a primului episod al infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal, instanța de apel a reținut că potrivit declarațiilor martorului XXXXX, inculpatul a rugat partea vătămată să intre la el acasă pentru a-l ajuta să mute o noptieră, spunându-i XXXXX să aștepte la ușă, iar după ce peste aproximativ 10 minute partea vătămată a ieșit din casa inculpatului, aceasta părea speriată.

Instanța de apel a apreciat critic versiunea inculpatului precum că în noaptea de pe 07 pe 08 octombrie 2015, acesta nu s-a aflat la domiciliu, ci, împreună cu soția, la Institutul Mamei și Copilului, unde i-a fost internat feciorul.

Aici, instanța de apel a arătat că potrivit declarațiilor martorului Darii Ion, la 07 octombrie 2015, la ora 21.15, acesta a fost telefonat de către sora sa, XXXXX, care se afla la maternitate și l-a rugat să-i aducă niște lucruri, spunându-i să lase partea vătămată în grija inculpatului pentru câteva ore, ceea ce Darii Ion a și făcut.

În continuare, instanța de apel a respins argumentul apărării precum că fapta incriminată în baza art. 175 Cod penal, așa cum a fost formulată de către acuzare și reținută de către prima instanță, ar cuprinde mai degrabă semnele infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal.

Astfel, instanța de apel a indicat că infracțiunea prevăzută de art. 175 Cod penal se consideră consumată din momentul începerii acțiunilor perverse, iar

din analiza acțiunilor inculpatului, se constată că acestea se încadrează în componența infracțiunii respective.

Iar, în ceea ce privește individualizarea pedepsei, ținând cont de prevederile art. 61 și 75 alin. (1) Cod penal, instanța de apel a evidențiat că este corect și echitabil ca inculpatului, în baza art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, să i se aplice pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, iar în baza art. 175 Cod penal – pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu stabilirea pedepsei definitive sub formă de închisoare pe un termen de 15 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, aceasta fiind de natură să restabilească echilibrul social perturbat prin comiterea infracțiunilor și să asigure, totodată, realizarea scopurilor legii penale.

6. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către **avocatul Postica Serghei în numele inculpatului**, fără a invoca expres vreun temei de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel și sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

6.1 În argumentarea recursului, avocatul în numele inculpatului a reiterat considerentele expuse la faza apelului, considerând că instanța de apel a repetat erorile admise de prima instanță ce țin de aprecierea probatoriului în baza căruia s-a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

În altă ordine de idei, a evidențiat depunerea cererii privind constatarea încălcării drepturilor inculpatului ce țin de condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

7. Decizia instanței de apel a fost contestată în termen cu recurs ordinar de către **inculpat**, fără a invoca expres vreun temei de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală și solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel și sentinței primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de sub învinuirea de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

7.1 În argumentarea recursului, inculpatul, ca și avocatul său, a reiterat considerentele expuse la faza apelului, considerând că instanța de apel a repetat erorile admise de prima instanță ce țin de aprecierea probatoriului în baza căruia s-a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

Suplimentar, a indicat că instanțele de fond neîntemeiat au refuzat audierea unor martori, iar în instanța de apel, și anume în ședința de judecată din 01 octombrie 2019, a fost privat de dreptul de a acorda întrebări părții vătămate.

Totodată, a invocat că i-a fost încălcat dreptul la condiții adecvate de detenție.

8. Avocatul Scutelnic Valeriu în numele părții vătămate a depus referință asupra recursurilor declarate, pledând pentru inadmisibilitatea acestora, ca fiind vădit neîntemeiate.

9. Judecând recursurile declarate, pe baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi respinse, din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 424 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi de drept procesual sau formal și de drept material sau substanțial. Astfel, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept procesual și/sau material.

Art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală stipulează că judecând recursul, instanța respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Colegiul penal lărgit menționează că soluția respectivă se adoptă în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat).

Recursul este nefondat atunci când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Din analiza recursurilor ordinare declarate de către apărare, nu rezultă că recurenții ar fi indicat expres vreun temei de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă motivarea recursurilor denotă, de fapt, încadrarea în temeiurile prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală.

În această succesiune, Colegiul penal lărgit notează că poziția apărării, așa cum s-a manifestat în instanțele de fond, iar apoi a fost perpetuată la etapa recursului ordinar, se bazează primordial pe aceea că inculpatul nu ar fi comis infracțiunile incriminate și că partea vătămată ar fi fost influențată de mama sa să dea declarații mincinoase. Deci, ca temei de achitare apărarea a invocat că nu au avut loc faptele de care a fost învinuit inculpatul.

Iar în particular, Colegiul penal lărgit atestă că, criticele recurenților în această privință se referă la aceea că nu au fost administrate suficiente probe care să dovedească vinovăția inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal, căci declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză judiciară nr. 201802P1064 din 06 aprilie 2018 nu ar fi suficiente pentru adoptarea unei sentințe de condamnare, iar declarațiile martorilor nu ar dovedi circumstanțe relevante în acest sens, mai ales că martorii sunt rude ale părții vătămate.

În esență, recurenții consideră că instanța de apel, adoptând o soluție insuficient motivată, a repetat erorile admise de prima instanță ce țin de aprecierea probatoriului în baza căruia s-a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului, considerente ce se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și anume erorile de drept când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

În această privință, raportând argumentele invocate la circumstanțele speței, Colegiul penal lărgit relevă că temeiul respectiv nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept.

Colegiul penal lărgit menționează că la această etapă de examinare a cauzei, instanța de recurs ordinar nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor respective.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit nu examinează criticele referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente factice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea, în speță, a recunoașterii vinovăției și condamnării inculpatului în baza art. 172 alin. (3) lit. a) și 175 Cod penal.

Astfel, Colegiul penal lărgit conchide că judecând apelul apărării, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă de menținere a sentinței, soluția căreia este argumentată și corespunde cumulului de probe administrate și verificate nemijlocit în ședințele de judecată în condițiile art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, care au primit aprecierea corespunzătoare prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, instanțele de fond în mod întemeiat și corect ajungând la concluzia că inculpatul a săvârșit infracțiunile incriminate.

Or, în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Relevant în acest context este că hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă,

printre altele, temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

În context, Colegiul penal lărgit reține că instanța de apel a oferit aprecierea cuvenită declarațiilor părții vătămate, ale reprezentantului legal al acesteia și ale martorilor, cât și probelor materiale din dosar la care face referire partea apărării în recursuri, ajungând la concluzia că acestea pot fi puse la baza recunoașterii vinovăției inculpatului.

La fel, Colegiul penal lărgit constată că în esență, argumentele recurențelor sunt identice celor din cererea de apel și ele au constituit obiect de examinare la judecarea cauzei în instanța de apel, cărora instanța le-a dat o apreciere corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă inclusiv în prezenta decizie la pct. 5.1, motivare pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, cu mențiunea că reiterarea acesteia nu se mai impune având în vedere și faptul că verificând hotărârea atacată în raport cu prevederile art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, nu se identifică existența și a altor motive, care analizate din oficiu să ducă la casarea deciziei recurate.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit consideră necesar să menționeze că potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază. Scopul motivării este de a demonstra părților că au fost ascultate, contribuind astfel la o mai bună acceptare de către acestea a deciziei. În plus, îl obligă pe judecător să-și întemeieze motivarea pe argumente obiective și să prezerve drepturile apărării.

Chiar dacă o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30). Instanțele naționale trebuie să indice suficient de clar motivele pe care se întemeiază, astfel încât justițiabilul să-și poată exercita în mod util dreptul de recurs de care dispune (Hadjianastassiou împotriva Greciei din 16 decembrie 1992, pct. 33).

Așadar, Colegiul penal lărgit evidențiază că instanța de apel s-a expus motivat și complet asupra tuturor argumentelor formulate în cererea de apel a apărării, abordând problemele esențiale ale speței, iar instanța de recurs ordinar, în virtutea justetei acestei motivări, pentru a evita repetări inutile, o acceptă și o însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Cu titlu distinct, în ceea ce privește argumentul de bază al apărării, expus în apel, precum că în noaptea de pe 07 pe 08 octombrie 2015, când a fost comisă infracțiunea prevăzută de art. 172 alin. (3) lit. a) Cod penal, inculpatul nu s-ar

fi aflat la domiciliu, ci, împreună cu soția, la Institutul Mamei și Copilului, unde i-a fost internat feciorul, Colegiul penal lărgit ține să menționeze următoarele.

La acest capitol, instanța de apel a arătat că potrivit declarațiilor martorului Darii Ion, la 07 octombrie 2015, la ora 21.15, acesta a fost telefonat de către sora sa, XXXXX, care se afla la maternitate și l-a rugat să-i aducă niște lucruri, spunându-i să lase partea vătămată în grija inculpatului pentru câteva ore, ceea ce Darii Ion a și făcut.

Totodată, Colegiul penal lărgit observă că răspunsul Institutului Mamei și Copilului nr. 01-13/116 din 12 februarie 2018, anexat la materialele cauzei, confirmă doar internarea feciorului inculpatului în această instituție medicală în perioada 07-12 octombrie 2015, nu și prezența acolo a inculpatului în noaptea de pe 07 pe 08 octombrie 2015 (f.d. 53, vol. I).

De altfel, apărarea nu a solicitat audierea nici unui martor, inclusiv a soției inculpatului, precum și cercetarea sau administrarea cărorva probe materiale care să confirme alibiul inculpatului în perioada de referință, omisiune pentru care apărarea este responsabilă în totalitate, deoarece din materialele cauzei nu rezultă că apărarea a fost împiedicată să-și exercite dreptul respectiv.

Or, dreptul la o procedură contradictorie semnifică în principiu posibilitatea ca părțile să cunoască și să comenteze toate probele produse, precum și orice observații prezentate pentru a ghida decizia instanței.

Iar, din procesul-verbal al ședinței primei instanțe din 07 decembrie 2018, rezultă că apărarea a solicitat audierea a 6 martori, demers pe care prima instanță l-a admis prin încheiere protocolară (f.d. 147-148, vol. II). Însă, soția inculpatului nu s-a regăsit printre acești 6 martori, care ulterior fie nu au mai fost audiați din motive obiective, fără obiecții din partea apărării, fie nu au comunicat nici o circumstanță care ar confirma alibiul inculpatului.

În altă ordine de idei, din aceeași perspectivă a asigurării procedurii contradictorii, Colegiul penal lărgit apreciază critic argumentul inculpatului, expus în recurs, precum că în instanța de apel, și anume în ședința de judecată din 01 octombrie 2019, acesta ar fi fost privat de dreptul de a acorda întrebări părții vătămate.

Or, partea vătămată a fost audiată doar în prima instanță, instanța de apel corect cercetând suplimentar conținutul declarațiilor acesteia, față de care, după cum este indicat în procesul-verbal al ședinței instanței de apel din 01 octombrie 2019, nu au parvenit întrebări sau obiecții (f.d. 52-56, vol. V).

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră că este nefondat și argumentul apărării precum că instanțele de fond nu trebuiau să facă trimitere la declarațiile martorului XXXXX, deoarece acuzarea a fi renunțat la proba respectivă.

Astfel, deși din procesul-verbal al ședinței primei instanțe din 24 ianuarie 2019, rezultă că procurorul a refuzat proba cu martorul XXXXX,

renunțul fiind admis de instanță (f.d. 172-173, vol. II), potrivit procesului-verbal al ședinței primei instanțe din 08 februarie 2019, ca urmare a evoluției examinării cauzei, procurorul a solicitat reluarea cercetării judecătorești, indicând că în baza declarațiilor martorului XXXXX, vor fi cercetate suplimentar circumstanțele comiterii de către inculpat a infracțiunii prevăzute de art. 175 Cod penal, solicitare pe care prima instanță a admis-o (f.d. 182-183, vol. II).

Conform art. 378 alin. (1) Cod de procedură penală, în cuvântările lor, participanții la dezbateri nu au dreptul să se refere la probe noi care nu au fost examinate în cadrul cercetării judecătorești. În cazul în care trebuie prezentate probe noi, participanții la dezbateri pot cere reluarea cercetării judecătorești, indicând, totodată, care anume circumstanțe vor fi cercetate suplimentar și în baza căror noi probe. Instanța, ascultând opiniile celorlalte părți, adoptă o încheiere motivată privind admiterea sau respingerea cererii sau demersului respectiv.

Așadar, având în vedere că martorul XXXXX a dat declarații după ce prima instanță, în temeiul art. 378 alin. (1) Cod de procedură penală, a dispus reluarea cercetării judecătorești în acest sens, instanțele de fond, contrar alegațiilor recurenților, nu doar aveau dreptul, dar au fost și obligate să facă trimitere în hotărârile adoptate și la declarațiile martorului XXXXX.

În continuare, Colegiul penal lărgit relevă că argumentul recurenților ce ține de depunerea în apel a cererii privind constatarea încălcării drepturilor inculpatului ce țin de condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, avându-se în vedere neexaminarea cererii, la fel se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Și în această privință, raportând argumentele invocate la circumstanțele speței, Colegiul penal lărgit relevă că temeiul respectiv nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept.

Astfel, în conformitate cu art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, în cazul constatării încălcării drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, reducerea pedepsei se va calcula în felul următor: două zile de închisoare pentru o zi de arest preventiv.

Procedura de examinare a plângerii referitoare la încălcarea drepturilor privind condițiile de detenție este reglementată de prevederile art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală și se examinează de judecătorul de instrucție de la locul instituției penitenciare, iar instanța de drept comun în lipsa încheierii judecătorului de instrucție, nu este împuternicită cu dreptul de a constata astfel de încălcări și nu este în drept să prezume existența încălcărilor, motiv pentru care instanța de apel nu a purces la examinarea cererii în cauză, cu atât mai

mult că în ședința instanței de apel apărarea s-a limitat la solicitările nominalizate doar în cererea de apel.

În continuare, Colegiul penal lărgit notează că argumentul avocatului în numele inculpatului precum că fapta incriminată în baza art. 175 Cod penal, așa cum a fost formulată de către acuzare și reținută de către instanțele de fond, ar cuprinde mai degrabă semnele infracțiunii prevăzute de art. 173 Cod penal, se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală, și anume eroarea de drept când *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*.

Aici, apărarea invocă în recurs că săvârșirea acțiunilor perverse nu poate fi însoțită de aplicarea constrângerii asupra victimei.

Raportând însă argumentele invocate la circumstanțele speței, Colegiul penal lărgit relevă că acest temei nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilită presupusa eroare de drept.

Astfel, art. 175 Cod penal sancționează acțiunile perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în exhibare, atingeri indecente, discuții cu caracter obscen sau cinic purtate cu victima referitor la raporturile sexuale, determinarea victimei să participe ori să asiste la spectacole pornografice, punerea la dispoziția victimei a materialelor cu caracter pornografic, precum și în alte acțiuni cu caracter sexual.

Inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 175 Cod penal pentru aceea că în perioada lunilor aprilie-iunie 2016, urmărind satisfacerea instinctului sexual, cunoscând cu certitudine că XXXXX, născută în anul XXXXX, este minoră, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, sub pretextul de a-l ajuta să mute cu locul o noptieră, a invitat-o pe XXXXX la domiciliul său, amplasat în XXXXX. După ce partea vătămată minoră a intrat în casă, inculpatul a îmbrâncit-o pe un pat, apoi și-a satisfăcut pofta sexuală prin atingeri indecente cu caracter sexual.

Ulterior tot el, prelungindu-și acțiunile sale infracționale, îndreptate spre pervertirea minorei XXXXX, profitând de imposibilitatea acesteia de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede, în aceeași perioadă a lunilor aprilie-iunie 2016, folosindu-se de faptul că nu s-a aflat despre cele întâmplate anterior, în timp ce se afla la domiciliul său din XXXXX, iar XXXXX fiind în calitate de oaspete se juca cu fiul inculpatului, XXXXX, la calculator, Vîrlan Vasile profitând de faptul că nu este observat de fiul său, s-a apropiat de XXXXX, care stătea în picioare, și și-a satisfăcut pofta sexuală prin atingeri indecente.

Prima instanță a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 175 Cod penal, conform indicilor calificativi: *„acțiuni perverse săvârșite față de o persoană despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani, constând în atingeri indecente”*.

Astfel, Colegiul penal lărgit consideră că prima instanță corect a încadrat aceste acțiuni ale inculpatului în baza art. 175 Cod penal, iar instanța de apel motivat a menținut soluția primei instanțe, deoarece profitarea de imposibilitatea victimei de a-și exprima voința din cauza vârstei fragede nu echivalează ca indice calificativ cu aplicarea constrângerii asupra victimei.

Din considerentele expuse *supra*, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursurile declarate de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului și de către inculpat urmează a fi respinse ca inadmisibile, din motiv că sunt nefondate, decizia instanței de apel fiind legală, întemeiată și motivată.

10. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Respinge ca inadmisibile recursurile ordinare declarate de către avocatul Postica Serghei în numele inculpatului și de către inculpat, cu menținerea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2019, în cauza penală în privința lui **Vîrlan Vasile XXXXX**.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **04 iulie 2020**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena